

EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2013 02 12
COM(2013) 68 final

2013/0043 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

**kuriuo leidžiama Latvijai taikyti specialią priemonę, kuria nukrypstama nuo
Direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos 26 straipsnio
1 dalies a punkto ir 168 bei 168a straipsnių**

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

Pasiūlymo pagrindas ir tikslai

Pagal 2006 m. lapkričio 28 d. Tarybos direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos (toliau – PVM direktyva) 395 straipsnio 1 dalį Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, gali vieningai leisti bet kuriai valstybei narei taikyti specialias priemones, nukrypstant nuo tos direktyvos, kad būtų supaprastinta mokesčio rinkimo procedūra arba užkirstas kelias tam tikrų rūšių mokesčių slėpimui ar vengimui.

Raštu, kurį Komisija užregistravo 2011 m. birželio 17 d., Latvijos Respublika (toliau – Latvija) paprašė leisti taikyti priemonę, kuria nukrypstama nuo bendrų principų, reglamentuojančių teisę į atskaitą. Latvija iš esmės pakeitė šį prašymą raštu, kurį Komisija užregistravo 2012 m. rugpjūčio 27 d. Vadovaudamasi PVM direktyvos 395 straipsnio 2 dalimi, 2012 m. lapkričio 26 d. raštu Komisija pranešė kitoms valstybėms narėms apie Latvijos prašymą. 2012 m. lapkričio 30 d. raštu Komisija pranešė Latvijai, kad turi visą informaciją, kuri, Komisijos nuomone, yra būtina prašymui įvertinti.

Bendrosios aplinkybės

PVM direktyvos 168 ir 168a straipsniuose nustatyta, kad apmokestinamasis asmuo turi teisę į PVM, mokėtino už apmokestinamiesiems sandoriams įsigytas prekes ir paslaugas, atskaitą. Tos direktyvos 26 straipsnio 1 dalies a punkte reikalaujama prekių, kurios yra įmonės turto dalis, naudojimą asmeninėms reikmėms laikyti paslaugų teikimu už atlygį, jeigu PVM už šias prekes gali būti įtrauktas į PVM atskaitą. Pagal šią sistemą galima susigrąžinti iš pradžių atskaitytą PVM, susijusį su naudojimu asmeninėms reikmėms.

Lengvųjų automobilių atveju šią sistemą taikyti sunku, visų pirma todėl, kad sunku nustatyti, kada automobiliai naudojami asmeninėms, o kada – verslo reikmėms. Kai duomenys apie tokį naudojimą yra renkami, įmonėms ir valdžios institucijoms tenka papildoma našta, nes reikia juos tvarkyti ir tikrinti; netgi tuo atveju, jeigu Latvija pasinaudotų PVM direktyvos 168a straipsnio 2 dalyje numatyta galimybe apriboti išlaidų, susijusių su tarnybiniais automobiliais, atskaitą iki apmokestinamojo asmens faktinio naudojimo verslo reikmėms procentinės dalies.

Todėl Latvija paprašė leisti apriboti teisę į atskaitą nustatyta pradinės atskaitos procentine dalimi, kad verslo įmonėms nereikėtų apskaityti mokesčių už naudojimą asmeninėms reikmėms. Taip supaprastinama sistema visoms susijusioms šalims ir kartu užkertamas kelias mokesčių slėpimui ar vengimui neteisingai tvarkant apskaitą.

Remiantis Latvijos pateikta informacija, atrodo, kad vidutiniškai 20 % tarnybinių lengvųjų automobilių naudojami asmeninėms reikmėms. Todėl procentinės dalies apribojimas turėtų būti 20 %.

Naujoji sistema bus taikoma visiems lengviesiems automobiliams, kuriuose yra ne daugiau kaip aštuonios vietos ir kurie yra atitinkamo svorio ir nenaudojami vien tik verslo reikmėms. Vis dėlto lengviesiems automobiliams, naudojamiems tam tikrai specialiai veiklai, nebūtų taikomas teisės į atskaitą apribojimas ir jiems būtų taikomos įprastos taisyklės, kaip perpardavimui, nuomai ar išperkamajai nuomai įsigytiems automobiliams; keleiviams (pvz.,

taksi) arba prekėms vežti naudojamiems automobiliams; mokytį vairuoti naudojamiems automobiliams; automobiliams, kuriuos naudoja apsaugos arba pagalbos tarnybos; automobiliams, kurie naudojami kaip automobilių pardavimo demonstracinės transporto priemonės.

2004 m. spalio 29 d. Komisija pateikė Tarybos direktyvos pasiūlymą, į kurį įtrauktos išlaidų kategorijų, kurioms valstybės narės gali taikyti teisės į atskaitą išimtis, suderinimo nuostatos (vadinamasis PVM supaprastinimo pasiūlymas (COM(2004) 728 galutinis)). Kadangi į šį pasiūlymą įtraukiamos su lengvaisiais automobiliais susijusios išlaidos, bet koks pratęstas galiojimo laikotarpis neturėtų baigtis vėliau nei siūlomos direktyvos priėmimo ir įsigaliojimo data. Bet kuriuo atveju leidžiančiai nukrypti nuostatai nustatomas terminas – 2015 m. gruodžio 31 d., jeigu iki tos datos neįsigalios siūloma direktyva, kad būtų galima įvertinti, ar apribojimu atskaityti iki 20 % vis dar teisingai parodomas bendras pasidalijimas tarp naudojimo verslo ir asmeninems reikmėms. Bet koks prašymas pratęsti terminą, prie kurio turi būti pridėdama ataskaita, kurioje būtų pateikta taikomos procentinės dalies apžvalga, turi būti pateiktas Komisijai iki 2015 m. kovo 31 d.

Pasiūlymo srityje galiojančios nuostatos

Kitoms valstybėms narėms buvo leista taikyti panašias leidžiančias nukrypti nuostatas, susijusias su teise į atskaitą.

Direktyvos 2006/112/EB 176 straipsnyje nustatyta, kad Taryba nustato išlaidas, už kurias PVM neatskaitomas. Kol tokios išlaidos nenustatytos, valstybėms narėms leidžiama ir toliau taikyti išimtis, galiojusias 1979 m. sausio 1 d. Todėl yra kelios esamos padėties nekeitimo nuostatos, kuriomis ribojama teisė į PVM, susijusio su lengvaisiais automobiliais, atskaitą.

2. KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis

Netaikoma.

Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas

Nepriklausomo tyrimo neprireikė.

Poveikio vertinimas

Sprendimo pasiūlymu pirmiausia siekiama supaprastinti su lengvaisiais automobiliais, kurie iš dalies naudojami ne verslo reikmėms, susijusio PVM surinkimą, todėl jis gali turėti teigiamą poveikį. Kartu kovojama ir su mokesčių slėpimu neteisingai tvarkant apskaitą.

Vis dėlto dėl siauros leidžiančios nukrypti nuostatos taikymo srities ir riboto taikymo laikotarpio, bet kuriuo atveju poveikis bus nedidelis.

3. TEISINIAI PASIŪLYMO ASPEKTAI

Siūlomų veiksmų santrauka

Leidimas Latvijai apriboti teisę į atskaitą iki 80 % PVM, mokėtino už išlaidas, susijusias su tarnybiniais lengvaisiais automobiliais, naudojamais ne vien verslo reikmėms. Apribojus tą teisę į atskaitą, apmokestinamajam asmeniui nebereikia apskaityti PVM už automobilio naudojimą asmeninėms reikmėms.

Teisinis pagrindas

PVM direktyvos 395 straipsnis.

Subsidiarumo principas

Remiantis PVM direktyvos 395 straipsniu, valstybė narė, pageidaujanti pradėti taikyti nuo minėtos direktyvos nuostatų nukrypstančias priemones, privalo gauti Tarybos leidimą, kuris suteikiamas Tarybos sprendimu. Todėl pasiūlymas atitinka subsidiarumo principą.

Proporcingumo principas

Pasiūlymas atitinka proporcingumo principą dėl toliau nurodytos (-ų) priežasties (-čių).

Šis sprendimas yra susijęs su valstybei narei jos pačios prašymu suteiktu leidimu ir nėra privalomas.

Atsižvelgiant į ribotą nukrypti leidžiančios nuostatos taikymo sritį, speciali priemonė yra proporcinga siekiamam tikslui.

Pasirinkta priemonė

Pagal PVM direktyvos 395 straipsnį nukrypti nuo įprastinių PVM taisyklių galima tik Komisijos pasiūlymu, vieningai leidus Tarybai. Be to, Tarybos sprendimas yra tinkamiausia priemonė, nes jis gali būti skirtas atskiroms valstybėms narėms.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Pasiūlymas neturi poveikio Sąjungos biudžetui.

5. NEPRIVALOMI DUOMENYS

Persvarstymo, keitimo, laikinojo galiojimo išlyga

Į pasiūlymą įtraukta laikinojo galiojimo išlyga.

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

**kuriuo leidžiama Latvijai taikyti specialią priemonę, kuria nukrypstama nuo
Direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos 26 straipsnio
1 dalies a punkto ir 168 bei 168a straipsnių**

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2006 m. lapkričio 28 d. Tarybos direktyvą 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos¹, ypač į jos 395 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

- (1) raštais, kuriuos Komisija užregistravo 2011 m. birželio 17 d. ir 2012 m. rugpjūčio 27 d., Latvija paprašė leidimo nukrypti nuo Direktyvos 2006/112/EB, kuria reglamentuojama teisė atskaityti su lengvaisiais automobiliais susijusį pirkimo PVM, nuostatų;
- (2) 2012 m. lapkričio 26 d. raštu Komisija pranešė kitoms valstybėms narėms apie Latvijos prašymą. 2012 m. lapkričio 30 d. raštu Komisija pranešė Latvijai, kad turi visą informaciją, kuri, Komisijos nuomone, yra būtina prašymui įvertinti;
- (3) Direktyvos 2006/112/EB 168 ir 168a straipsniuose nustatoma apmokestinamojo asmens teisė atskaityti pridėtinės vertės mokestį (PVM), mokėtiną už jo įsigytas prekes ir paslaugas, jeigu jos naudojamos to asmens apmokestinamiesiems sandoriams. Tos direktyvos 26 straipsnio 1 dalies a punkte nustatomas reikalavimas apskaityti PVM, kai įmonės turtas naudojamas ne verslo reikmėms;
- (4) tiksliai nustatyti, kada naudojama ne verslo reikmėms, dažnai yra labai sunku, ir net tais atvejais, kai tai padaryti galima, tuo tikslu naudojamas mechanizmas dažnai yra didelė našta jo naudotojams. Pagal prašomą leidimą lengvųjų automobilių, kurie naudojami ne vien tik verslo reikmėms, leidžiama atskaityti išlaidų PVM suma turėtų būti nustatyta (išskyrus tam tikras išimtis) kaip vienodo dydžio procentinė norma. Remiantis Latvijos pateikta informacija, 80 % norma yra pateisinama. Kartu siekiant išvengti dvigubo apmokestinimo, reikalavimas apskaityti PVM, mokėtiną už lengvųjų automobilių naudojimą ne verslo reikmėms, turėtų būti laikinai netaikomas, jeigu jiems taikomas šiuo sprendimu leidžiamas apribojimas. Taikant šią supaprastinimo

¹ OL L 347, 2006 12 11, p. 1.

priemonę, nebereikia apskaityti tarnybinių automobilių naudojimo asmeninėms reikmėms ir kartu užkertamas kelias mokesčiams slėpti neteisingai tvarkant apskaitą;

- (5) teisės į atskaitą apribojimas pagal leidimą turėtų būti taikomas PVM, kuriuo apmokestinamas nurodytų lengvųjų automobilių pirkimas, išperkamoji nuoma, įsigijimas Bendrijoje ir importas, taip pat PVM, kuriuo apmokestinamos su minėtais lengvaisiais automobiliais susijusios išlaidos, įskaitant degalų pirkimą;
- (6) leidimas turėtų būti taikomas tik lengviesiems automobiliams, kurių didžiausias leistinas svoris neviršija 3 500 kilogramų ir kuriuose, be vairuotojo vietos, yra ne daugiau kaip aštuonios vietos. Bet koks lengvųjų automobilių, sveriančių daugiau kaip 3 500 kilogramų arba kuriuose, be vairuotojo vietos, yra daugiau kaip aštuonios vietos, naudojimas ne verslo reikmėms yra nereikšmingas dėl jų pobūdžio arba dėl veiklos, kuriai jie naudojami, rūšies. Taip pat reikėtų pateikti išsamų specialių lengvųjų automobilių, kuriems netaikomas tas leidimas, sąrašą, grindžiamą konkrečiu šių automobilių naudojimu;
- (7) 2004 m. spalio 29 d. Komisija priėmė Tarybos direktyvos, iš dalies pakeičiančios Direktyvą 77/388/EEB siekiant supaprastinti pridėtinės vertės mokesčio prievolės vykdymą, pasiūlymą². Tuo tarpu Direktyva 77/388/EEB pakeista Direktyva 2006/112/EB. Į tą pasiūlymą įtrauktos išlaidų kategorijų, kurioms gali būti taikomos teisės į atskaitą išimties, suderinimo nuostatos. Pagal tą pasiūlymą teisės į atskaitą išimties gali būti taikomos motorinėms kelių transporto priemonėms. Todėl šio sprendimo taikymo laikotarpį tikslinga apriboti iki tos direktyvos įsigaliojimo. Vis dėlto būtina numatyti konkrečią leidimo galiojimo pabaigos datą, jeigu ta direktyva iki tos dienos neįsigalios, kadangi reikia peržiūrėti šį leidimą ir bendro pasidalijimo tarp naudojimo verslo ir asmeninėms reikmėms procentinę dalį;
- (8) jeigu Latvija manytų, kad leidimą būtina toliau taikyti po 2015 m., ne vėliau kaip 2015 m. kovo 30 d. ji turėtų pateikti Komisijai ataskaitą, kurioje būtų pateikta taikomos procentinės dalies apžvalga, ir prašymą pratęsti leidimą;
- (9) nukrypimas nuo direktyvos turės tik nežymų poveikį bendrai mokesčių pajamų, surenkamų galutinio vartojimo etape, sumai ir neturės neigiamo poveikio Sąjungos nuosaviems ištekliams iš PVM,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Nukrypstant nuo Direktyvos 2006/112/EB 168 ir 168a straipsnių, Latvijai leidžiama iki 80 % apriboti teisę atskaityti pridėtinės vertės mokesť (PVM) už išlaidas, susijusias su lengvaisiais automobiliais, naudojamais ne vien verslo reikmėms.

2 straipsnis

Nukrypstant nuo Direktyvos 2006/112/EB 26 straipsnio 1 dalies a punkto, lengvojo automobilio, įtraukto į apmokestinamojo asmens įmonės turtą, naudojimo asmeninėms

² COM(2004) 728 galutinis.

reikmėms Latvija nelaiko paslaugų teikimu už atlygį, kai tam automobiliui taikomas apribojimas, leistas pagal šio sprendimo 1 straipsnį.

3 straipsnis

1 straipsnyje nurodytos išlaidos apima tokių automobilių pirkimą, išperkamąją nuomą, įsigijimą Bendrijoje ir importą, taip pat išlaidas, susijusias su priežiūra, remontu ir degalais.

4 straipsnis

1 ir 2 straipsniai taikomi tik lengviesiems automobiliams, kurių didžiausias leistinas svoris neviršija 3 500 kilogramų ir kuriuose, be vairuotojo vietos, yra ne daugiau kaip aštuonios vietos.

5 straipsnis

1 ir 2 straipsniai netaikomi šių kategorijų lengviesiems automobiliams:

- a) perpardavimui, nuomai ar išperkamajai nuomai įsigytiems automobiliams;
- b) keleiviams vežti už atlygį, įskaitant taksi paslaugas, naudojamiems automobiliams;
- c) prekėms vežti naudojamiems automobiliams;
- d) mokytį vairuoti naudojamiems automobiliams;
- e) apsaugos paslaugoms naudojamiems automobiliams;
- f) kaip pagalbos tarnybos transporto priemonė naudojamiems automobiliams;
- g) kaip automobilių pardavimo demonstracinė transporto priemonė naudojamiems automobiliams.

6 straipsnis

Bet koks prašymas dėl šiame sprendime numatyto leidimo taikymo laikotarpio pratęsimo pateikiamas Komisijai iki 2015 m. kovo 30 d.

Prie bet kokio prašymo pratęsti to leidimo taikymo terminą pridedama ataskaita, kurioje pateikiama 1 straipsnyje nurodytos procentinės dalies apžvalga.

7 straipsnis

Šis sprendimas nustoja galioti tą dieną, kai įsigalioja Sąjungos taisyklės, kuriomis nustatomos su variklinėmis kelių transporto priemonėmis susijusios išlaidos, kurios negali būti įtrauktos į visą PVM atskaitą, arba 2015 m. gruodžio 31 d. – atsižvelgiant į tai, kuri data ankstesnė.

8 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Latvijos Respublikai.

Priimta Briuselyje

*Tarybos vardu
Pirmininkas*